

INFORMAČNÝ MATERIÁL

č. 11/2019

POČIATOČNÁ AKREDITÁCIA SÚKROMNÝCH VYSOKÝCH ŠKÔL

Vypracovala: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD., Odbor Parlamentný inštitút

Supervízor: JUDr. Ľubomír Fajták, Odbor Parlamentný inštitút

Schválila: PhDr. Eva Maláčková, riaditeľka Odboru Parlamentný inštitút

September 2019

Materiál slúži výlučne pre poslancov Národnej rady SR a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne, alebo odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Parlamentného inštitútu a autora.

Obsah a zadanie požiadavky sa môže v niektorých prípadoch zmeniť v priebehu vypracovávania odpovede na požiadavku na základe konzultácie so zadávateľom.

Anotácia

Komparatívna analýza vychádza zo zistených údajov zo 17 európskych štátov, vrátane Slovenska. Jej cieľom bolo zistiť, ktorá inštitúcia v štáte môže udeľovať súhlas na zriadenie vysokej školy a za akých podmienok. V celom procese bolo potrebné odlišiť (počiatočnú) inštitucionálnu akreditáciu, nasledovanú udelením alebo neudelením (štátneho) súhlasu na zriadenie vysokej školy, a ďalšie kroky hodnotenia kvality, re-akreditácie inštitúcie po určitom skúšobnom období, ako aj akreditáciu jednotlivých študijných odborov. Naším záujmom bolo predovšetkým zhodnotiť detaily o akreditácii inštitúcie a následnom súhlase na jej zriadenie.

Kľúčové slová

školverstvo, vysoké školy, akreditácie, akreditačné agentúry, štátny súhlas

OBSAH

OBSAH	4
ÚVOD	5
Situácia v Slovenskej republike	6
Česká republika	10
Cyprus	12
Estónsko	12
Fínsko	13
Francúzsko	14
Holandsko	16
Chorvátsko	17
Island	20
Maďarsko	21
Nemecko	23
Poľsko	24
Rakúsko	25
Srbsko	28
Španielsko	29
Švédsko	31
Veľká Británia – Anglicko	32
ZÁVER	35
Zdroje	37
Príloha	38

ÚVOD

Úvodná požiadavka na komparatívnu analýzu národných legislatív štátov EÚ k počiatočnej inštitucionálnej akreditácii súkromných vysokých škôl bola spresnená v záujme možnosti získať konkrétny prehľad o tom, ktorá inštitúcia udeľuje štátny súhlas na ich zriadenie a za akých podmienok, s cieľom zistiť, v ktorých štátoch je postup čo najjednoduchší. So základnou formuláciou témy sme sa obrátili na Národnú kanceláriu Eurydice na Slovensku. Tá je súčasťou korešpondenčnej siete odborníkov na oblasť školstva európskych štátov. Prostredníctvom portálu CIRCABC¹ položila svojim partnerom nami formulované stručné otázky:

1. Ktorá inštitúcia vydáva (štátny) **súhlas na zriadenie** súkromnej vysokej školy /univerzity?
(vláda, parlament, ministerstvo (školstva), akreditačná agentúra (vládna / nezávislá), iný subjekt).
2. Aké sú **základné podmienky**, ktoré musí subjekt splniť, aby získal štátny súhlas na zriadenie vysokej školy / univerzity?

Vychádzali sme z poznatkov dokopy zo 17 štátov Európy. V rámci siete odpovedalo 15 štátov, z toho 13 členských štátov EÚ, ďalej Island a Srbsko. Za Veľkú Britániu sme dostali odpoveď týkajúcu sa Anglicka. Odpovede tvoria základ komparatívnej analýzy. Tú sme doplnili o poznatky zo Slovenska, a tiež z Maďarska, ktoré dotazník nezodpovedalo. Ďalej sme vychádzali z informácií verejne dostupných na webovom sídle Eurydice², tiež z konkrétnych legislatívnych noriem jednotlivých štátov, ako aj z informácií na stránkach národných agentúr na posudzovanie kvality a na vydávanie akreditácií vo vysokoškolskom vzdelávaní.

Cieľom predkladaného materiálu bolo zistiť, aké sú v štátoch EÚ legislatívne podmienky na vznik inštitúcií poskytujúcich vysokoškolské vzdelanie a ich počiatočnú inštitucionálnu akreditáciu podmieňujúcu (štátny) súhlas na ich zriadenie. U niektorých štátov prinášame na ukážku v pracovnom preklade relevantné výňatky z príslušných zákonov, ktoré problematiku podrobne definujú. Aj to poskytuje výpovedný prehľad v tejto problematike.

¹ CIRCABC. Dostupné na internete: <https://circabc.europa.eu/ui/welcome>, [cit. 20.5.2019]. Ide o portál, ktorý ponúka jednoduchý spôsob zdieľania informácií v Európskej komisii prostredníctvom tisícov používateľov a záujmových skupín. Verejne nie je skupina korešpondentov Eurydice prístupná, odpovede nám poskytla národná koordinátorka.

² Eurydice – Národný vzdelávací systém. Dostupné na internete: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/national-description_en, [cit. 20.5.2019]. Od roku 1980 je sieť Eurydice jedným zo strategických mechanizmov vytvorených Európskou komisiou a členskými štátmi na podporu európskej spolupráce v oblasti vzdelávania. Od roku 2014 je súčasťou programu EÚ Erasmus+, pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport. Sieť sa skladá zo 42 národných jednotiek so sídlom v 38 krajinách zapojených do programu Erasmus+. Poskytuje rozsiahly zdroj informácií. Primárne sa zameriava na spôsob, akým je vzdelávanie v Európe štruktúrované a organizované na všetkých úrovniach.

Situácia v Slovenskej republike

V Slovenskej republike udeľuje štátny súhlas na vznik súkromnej vysokej školy **vláda SR** na návrh ministerstva školstva po odporúčaní *Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo*. Legislatíva Slovenskej republiky stanovuje v danej oblasti nasledujúce pravidlá:

Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov³

(po novele č. 270/2018)

ŠTVRTÁ ČASŤ

SÚKROMNÉ VYSOKÉ ŠKOLY A ZAHRANIČNÉ VYSOKÉ ŠKOLY

§ 47

Súkromné vysoké školy

(1)

Právnická osoba so sídlom v Slovenskej republike alebo so sídlom na území členského štátu, ktorá bola zriadená alebo založená na vzdelávanie a výskum, je oprávnená pôsobiť ako súkromná vysoká škola, ak jej vláda na to udelila súhlas v mene štátu (ďalej len „štátny súhlas“) podľa osobitného predpisu.^{20a} (Zákon č. 269/2018)

(2)

Štátny súhlas nie je prenosný na inú právnickú osobu a neprechádza na právnych nástupcov.

(3)

Štátny súhlas stráca platnosť, ak súkromná vysoká škola nezačne vzdelávaciu činnosť do dvoch rokov od nadobudnutia jeho platnosti.

(4)

Vláda môže na návrh ministerstva školstva za podmienok ustanovených v § 105 ods. 3 až 7 súkromnej vysokej škole štátny súhlas odňať. Ak boli zrušené všetky študijné programy súkromnej vysokej školy, ministerstvo školstva predloží vláde návrh na odňatie štátneho súhlasu, a to do šiestich mesiacov odo dňa, keď túto skutočnosť zistí.

(5)

Na financovanie súkromných vysokých škôl sa vzťahujú ustanovenia § 91.

(6)

Ak súkromná vysoká škola prestala uskutočňovať vzdelávaciu činnosť z iného dôvodu ako z dôvodu odňatia štátneho súhlasu, je povinná to bezodkladne oznámiť ministerstvu školstva.

(7)

Ustanovenia odsekov 1 až 6 a 8 až 10, § 48 a 49 sa vzťahujú aj na pobočky vysokých škôl so sídlom v zahraničí, ktoré nepôsobia na území Slovenskej republiky podľa § 49a.

³ Zákon č. 131/2002 Z. z. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/131/20190101>, [cit. 20.5.2019].

Zákon č. 269/20018 o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania a o zmene a doplnení zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov⁴

DRUHÁ ČASŤ

AGENTÚRA

§ 4

(1)

Zriaďuje sa agentúra (t. j. Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo) ako nezávislá verejnoprávna inštitúcia, ktorá vykonáva činnosti externého zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania. Agentúra je právnickou osobou so sídlom v Bratislave.

(2)

Agentúra

- a) *rozhoduje o*
 - 1. *súlade vnútorného systému a jeho implementácie so štandardmi pre vnútorný systém,*
 - 2. *udelení akreditácie študijného programu alebo o jej neudelení,*
 - 3. *udelení akreditácie habilitačného konania a inauguračného konania, o jej neudelení alebo odňatí,*
 - 4. *uložení opravného opatrenia,*
 - 5. ***zastavení konania o žiadosti o udelenie súhlasu pôsobiť ako súkromná vysoká škola (ďalej len „štátny súhlas“),***
 - 6. *námietke zaujatosti voči návrhu zloženia pracovnej skupiny,*
 - b) *poskytuje Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo školstva“)*
 - 1. ***vyjadrenie k žiadosti o udelenie štátneho súhlasu,***
 - 2. *podnety na úpravu štandardov,*
 - 3. *vyjadrenie k návrhom týkajúcim sa vysokého školstva,*
- ...

TRETIA ČASŤ

VÝKON PÔSOBNOSTÍ AGENTÚRY

§ 21

(1)

Agentúra začne konanie na

a) *žiadosť vysokej školy o*

- 1. *pravidelné posúdenie vnútorného systému,*
- 2. *udelenie akreditácie študijného programu alebo*
- 3. *udelenie akreditácie habilitačného konania a inauguračného konania,*

b) ***žiadosť žiadateľa o udelenie štátneho súhlasu,***

c) *vlastný podnet agentúry, ak ide o mimoriadne posúdenie vnútorného systému alebo konanie o odňatí akreditácie habilitačného konania a inauguračného konania.*

(2)

Účastníkom konania je

a) *verejná vysoká škola,*

⁴ Zákon č. 131/2002 Z. z. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2018/269/20181101>, [cit. 20.5.2019].

Pozri aj: <http://www.saaic.sk/saaic/index.html>, [cit. 20.5.2019].

b) štátna vysoká škola,

c) **súkromná vysoká škola alebo**

d) žiadateľ o udelenie štátneho súhlasu.

(3)

Konanie agentúry, ktoré sa začína na základe žiadosti, sa začína dňom doručenia úplnej žiadosti agentúre vrátane úhrady poplatku. Ak je žiadosť neúplná, agentúra určí na doplnenie žiadosti lehotu najmenej 30 dní, po ktorej márnym uplynutím agentúra žiadosť rozhodnutím odmietne. Konanie agentúry z jej podnetu sa začína dňom prvého úkonu agentúry voči vysokej škole.

(4)

Ak účastník konania neuhradí poplatok za úkon agentúry najneskôr spolu s podaním žiadosti, agentúra vyzve účastníka konania na jeho úhradu v lehote 60 dní od doručenia výzvy. Ak ho účastník konania neuhradí ani počas tejto lehoty, agentúra žiadosť rozhodnutím odmietne.

(5)

Pracovná skupina vypracuje k žiadosti alebo k podnetu hodnotiacu správu, na ktorej základe výkonná rada rozhodne alebo sa vyjadrí. Pracovná skupina vychádza pri vypracovaní hodnotiacej správy z expertného posúdenia podkladov, informácií získaných návštevou vysokej školy, dostupných údajov a konzultácií so zainteresovanými osobami. V hodnotiacej správe pracovná skupina uvádza aj skutočnosti, ktoré boli podkladom pre jej závery, postup vyhodnocovania týchto podkladov, vyhodnotenie úrovne plnenia jednotlivých štandardov, zistené nedostatky, odporúčania pre účastníka konania, návrh rozhodnutia alebo vyjadrenia agentúry a mená a priezviská členov pracovnej skupiny.

(6)

Účastník konania má právo podať k hodnotiacej správe stanovisko v lehote určenej agentúrou, a to najmenej 15 pracovných dní odo dňa doručenia hodnotiacej správy účastníkovi konania.

(7)

Agentúra rozhodne alebo sa vyjadrí do 180 dní odo dňa začatia konania; agentúra môže túto lehotu jedenkrát predĺžiť o 30 dní a túto skutočnosť oznámi účastníkovi konania. Lehota neplynie v čase medzi podaním námietky zaujatosti voči zloženiu pracovnej skupiny a jej vyhodnotením a počas lehoty na zaujatie stanoviska účastníkom konania k hodnotiacej správe pracovnej skupiny.

(8)

Agentúra v rozhodnutí alebo vo vyjadrení uvedie dôvody, ktoré ju k prijatiu rozhodnutia alebo vyjadrenia viedli a zistené nedostatky. Odôvodnenie nie je potrebné, ak agentúra účastníkovi konania vyhovie v plnom rozsahu.

§ 33

Udeľovanie štátneho súhlasu

(1)

Žiadosť o udelenie štátneho súhlasu podáva agentúre právnická osoba, ktorá chce pôsobiť ako súkromná vysoká škola.

(2)

Žiadosť o udelenie štátneho súhlasu obsahuje

- a) **identifikačné údaje žiadateľa o udelenie štátneho súhlasu v rozsahu názov, sídlo, identifikačné číslo organizácie a meno a priezvisko štatutárneho orgánu alebo členov štatutárneho orgánu,**
- b) **názov súkromnej vysokej školy,**
- c) **dlhodobý zámer súkromnej vysokej školy,**
- d) **žiadosť o udelenie akreditácie študijného programu,**
- e) **návrh štatútu, návrh vnútorného systému, návrh študijného poriadku a návrh zásad výberového konania na obsadzovanie pracovných miest vysokoškolských učiteľov, výskumných pracovníkov a funkcií profesorov a docentov,**
- f) **spôsob finančného zabezpečenia činností súkromnej vysokej školy,**
- g) **personálne, priestorové, materiálne, technické a informačné zabezpečenie poskytovania vysokoškolského vzdelávania,**

- h) doklady o vedeckej kvalifikácii a pedagogickej kvalifikácii vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov alebo umeleckých pracovníkov, ktorí budú pôsobiť na súkromnej vysokej škole*
- i) doklady preukazujúce skutočnosti podľa písmen a), f) a g).*

(3)

Agentúra konanie zastaví okrem dôvodov uvedených v Správnom poriadku, aj vtedy ak

- a) právoplatne rozhodne o tom, že návrh vnútorného systému súkromnej vysokej školy nie je v súlade so štandardmi pre vnútorný systém,*
- b) právoplatne rozhodne o zamietnutí všetkých žiadostí o udelenie akreditácie študijného programu, ktoré boli súčasťou žiadosti o udelenie štátneho súhlasu, alebo*
- c) neuplynula lehota podľa odseku 9.*

(4)

Proti rozhodnutiu o zastavení konania podľa odseku 3 písm. a) alebo písm. b) sa nemožno odvolať.

(5)

*Ak agentúra rozhodne o všetkých žiadostiach o udelenie akreditácie študijného programu, rozhodnutia o neudelení akreditácie študijného programu nadobudnú právoplatnosť a agentúra nezastaví konanie, **podá ministerstvu školstva žiadosť o udelenie štátneho súhlasu s vyjadrením, v ktorom odporučí štátny súhlas udeliť alebo neudeliť.** Agentúra sa k udeleniu alebo k neudeleniu štátneho súhlasu vyjadruje na základe komplexného posúdenia žiadosti.*

(6)

Ak návrh vnútorných predpisov nie je v súlade s právnymi predpismi alebo názov vysokej školy nie je v súlade s osobitným predpisom,¹²⁾ ministerstvo školstva žiadateľa vyzve na nápravu a určí mu na to primeranú lehotu; súčasne ho poučí, že inak konanie zastaví.

(7)

Ministerstvo školstva konanie zastaví okrem dôvodov podľa Správneho poriadku aj vtedy, ak žiadateľ

- a) neodstránil rozpor návrhu vnútorných predpisov s právnymi predpismi v lehote určenej ministerstvom školstva alebo*
- b) neodstránil rozpor názvu vysokej školy s požiadavkami podľa osobitného predpisu¹²⁾ v lehote určenej ministerstvom školstva.*

(8)

***Návrh na udelenie štátneho súhlasu alebo na neudelenie štátneho súhlasu podáva vláde ministerstvo školstva do piatich mesiacov od doručenia vyjadrenia agentúry ministerstvu školstva.** Ak agentúra vo svojom vyjadrení neodporučí udelenie štátneho súhlasu, ministerstvo školstva podá vláde návrh na neudelenie štátneho súhlasu. Ministerstvo školstva podá vláde návrh na neudelenie štátneho súhlasu aj vtedy, ak agentúra vo svojom vyjadrení odporučí udelenie štátneho súhlasu, ale ministerstvo školstva dospeje k záveru, že udelenie štátneho súhlasu nie je vo verejnom záujme a tento návrh odôvodní.*

(9)

Právnická osoba môže požiadať o udelenie štátneho súhlasu opätovne najskôr po uplynutí jedného roka od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia agentúry o zastavení konania alebo rozhodnutia ministerstva školstva o zastavení konania, alebo po uplynutí jedného roka od rozhodnutia vlády o neudelení štátneho súhlasu.

(10)

Ak vláda udelí štátny súhlas, ministerstvo školstva rozhodne o registrácii štatútu súkromnej vysokej školy. Po udelení štátneho súhlasu žiadateľ zosúladí bezodkladne svoj názov s názvom, pod ktorým má pôsobiť ako súkromná vysoká škola.

(11)

*Ustanovenia tohto paragrafu sa vzťahujú **aj na pobočky vysokých škôl so sídlom mimo územia Slovenskej republiky, ktoré nepôsobia na území Slovenskej republiky na základe oprávnenia vydaného podľa osobitného predpisu.**¹³⁾*

Vznik súkromných vysokých škôl bol umožnený zákonom o vysokých školách z roku 1998. Na ich zriadenie je potrebné, aby právny subjekt, ktorý súkromnú vysokú školu zriaďuje, dostal **od Ministerstva školstva, mládeže a telovýchovy ČR štátny súhlas**. Podmienky jeho udelenia sú presne stanovené zákonom. Verejné a štátne vysoké školy sú financované zo štátneho rozpočtu, súkromné vysoké školy získavajú prostriedky z iných zdrojov. Dotáciu od ministerstva školstva môžu získať len v prípade, že pôsobia ako verejne prospešná právnická osoba (predtým všeobecne prospešná spoločnosť).

Študijný program podlieha akreditácii, ktorú udeľuje **Národný akreditačný úrad pre vysoké školstvo (Akreditačný úrad)**, alebo ho schvaľuje vo svojom vnútornom procese vysoká škola sama, a to v prípade, že získa inštitucionálnu akreditáciu pre príslušnú oblasť / príslušné oblasti vzdelávania. Akreditačný úrad je nezávislým úradom zriadeným k 1. 9. 2016 zákonom č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o zmene a doplnení ďalších zákonů (zákon o vysokých školách), v znení neskorších predpisov. Zákon k udeleniu štátneho súhlasu uvádza:

ČÁST TŘETÍ

SOUKROMÁ VYSOKÁ ŠKOLA

Státní souhlas

§ 39

- (1) Právnická osoba, která má sídlo, svou ústřední správu nebo hlavní místo své podnikatelské činnosti na území některého členského státu Evropské unie, nebo která byla zřízena nebo založena podle práva některého členského státu Evropské unie, je oprávněna působit jako soukromá vysoká škola, pokud jí ministerstvo udělilo státní souhlas.
- (2) Oprávnění působit jako soukromá vysoká škola je nepřevoditelné a nepřechází na právní nástupce, s výjimkou případů uvedených v § 39a odst. 5 a 6.
- (3) Na žádost zřizovatelů nebo zakladatelů může ministerstvo vydat státní souhlas i před zápisem právnické osoby, která má působit jako soukromá vysoká škola, do obchodního nebo jiného rejstříku, jde-li o právnickou osobu zapisovanou do rejstříku, jestliže je prokázáno, že tato právnická osoba byla zřízena nebo založena. Tato právnická osoba je povinna předložit ministerstvu výpis z rejstříku ve lhůtě do 15 dnů od doručení příslušného dokladu o zápisu do rejstříku. Účinnost udělení státního souhlasu nastává nejdříve vznikem právnické osoby, které se státní souhlas uděluje.
- (4) Žádost o udělení státního souhlasu obsahuje
 - a) název, sídlo a typ vysoké školy,
 - b) právní formu právnické osoby a statutární orgán,
 - c) strategický záměr vzdělávací a tvůrčí činnosti soukromé vysoké školy (dále jen "strategický záměr soukromé vysoké školy"),
 - d) údaje o personálním, finančním, materiálním a dalším zabezpečení činnosti soukromé vysoké školy,
 - e) návrhy studijních programů,
 - f) návrh vnitřních předpisů upravujících organizaci a činnost soukromé vysoké školy a postavení členů akademické obce.
- (5) Žadatel je povinen údaje uvedené v žádosti doložit.
- (6) Ministerstvo rozhodne o žádosti do 150 dnů ode dne jejího doručení. Před rozhodnutím si ministerstvo vyžádá stanovisko Akreditačního úřadu k udělení státního souhlasu. Udělení státního souhlasu nezakládá nárok na udělení institucionální akreditace, akreditace studijního programu a akreditace habilitačního řízení nebo řízení ke jmenování profesorem.

Zdroj: <http://www.epi.sk/zzcr/1998-111>

Legislatíva dostupná aj na: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/legislativa>

Ďalšie pravidlá sú špecifikované v nariadení vlády č. 274/2016 Sb. o štandardoch pre akreditáciu vo vysokom školstve:

https://www.nauvs.cz/attachments/article/72/Narizeni_vlady_c_274_2016.pdf.

Štatút Národného akreditačného úradu pre vysoké školstvo o.i. uvádza:

Čl. 16

Stanovisko k udeleniu štátneho súhlasu

1. Na postup pri vydávaní stanoviska k udeleniu štátneho súhlasu a na postup podľa § 39a odst. 2 vety druhej a tretej zákona o vysokých školách sa ustanovení čl. 13 odst. 1 až 3 vzťahujú obdobne.
2. **Stanovisko k udeleniu štátneho súhlasu Akreditačný úrad vydá do 90 dní od doručenia žiadosti ministerstva o stanovisko Akreditačného úradu k žiadosti o udelenie štátneho súhlasu alebo do 60 dní od doručenia žiadosti ministerstva podľa § 39a odst. 2 vety druhej a tretej zákona o vysokých školách.**

<https://www.nauvs.cz/index.php/cs/>

https://www.nauvs.cz/attachments/article/8/Statut_NAU_2018.pdf

Cyprus

Štátny súhlas na zriadenie súkromnej univerzity vydáva **Cyperská Agentúra pre zabezpečenie kvality a akreditáciu vo vysokoškolskom vzdelávaní** (Cyprus Agency of Quality Assurance and Accreditation in Higher Education, CYQAA), ktorá je príslušným orgánom zodpovedným za zabezpečenie kvality vyššieho vzdelávania na Cypre a za podporu procesov stanovených príslušnými právnymi predpismi.

Základné podmienky udelenia súhlasu sú ustanovené právnymi predpismi úradu.

www.dipae.ac.cy

Estónsko

V Estónsku sa univerzita alebo inštitúcia vyššieho vzdelávania považuje za založenú od udelenia **prvej licencie vládou Estónskej republiky** na poskytovanie výučby na základe učebných osnov alebo učebných osnov skupiny vysokoškolských študijných programov.

Požiadavky týkajúce sa súkromného vzdelávania sú stanovené v zákone o súkromných školách, pozri <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/521032019006/consolide>.

Na zriadenie súkromnej vysokej školy (alebo vysokej školy) musí právnická osoba splňať kapitálové požiadavky (§ 2 ods. 1, § 2 ods. 2), musí byť držiteľom povolenia na činnosť (§ 5) a musí mať právo poskytovať vyučovanie vo vysokoškolskom vzdelávaní (§ 51).

Fínsko

Fínsky systém vyššieho vzdelávania pozostáva z dvoch dopĺňajúcich sa sektorov. Sú to:

- **Univerzity:** pôsobia v sektore ministerstva školstva a kultúry, spadajú pod *zákon o vysokých školách* [Universities Act \(558/2009\)](#). Zákon vymenúva všetky univerzity, ktoré dostávajú finančné prostriedky z ministerstva školstva a kultúry a udeľujú fínske tituly (*vyhláška o vysokých školách*, [Decree on university degrees 794/2004](#)).
- **Univerzity aplikovaných vied:** pôsobia v rezorte ministerstva školstva a kultúry, podliehajú *zákonu o univerzitách aplikovaných vied* [Universities of Applied Science Act \(932/2014\)](#). Na rozdiel od univerzít nie sú uvedené v zákone, ale ako inštitúcie vyššieho vzdelávania potrebujú **licenciu na prevádzku udelenú vládou**, na získanie finančných prostriedkov a možnosti udeľovania fínskych titulov (Vyhláška o univerzitách aplikovaných vied, Decree on universities of applied sciences 1129/2014 ([in Finnish](#))).

Univerzity a univerzity aplikovaných vied, pôsobiace podľa týchto zákonov, patria k oficiálnemu fínskemu systému vysokoškolského vzdelávania. Môžu nezávisle uznávať tituly alebo štúdium na iných univerzitách alebo zodpovedajúcich inštitúciách. Okrem vyššie uvedeného právneho postupu vo Fínsku neexistuje žiadna osobitná akreditačná schéma.

Fínsko má rozsiahlu **slobodu podnikania**, čo znamená, že vzdelávacie služby môžu vo Fínsku voľne poskytovať a prevádzkovať domáce a zahraničné organizácie. Podmienkou je, že poskytovateľ služieb je registrovaný u príslušných orgánov, napríklad má obchodné identifikačné číslo. Na základe slobody podnikania môže fínska alebo zahraničná organizácia poskytovať vzdelávanie, ktoré je ekvivalentné vzdelávaniu poskytovanému fínskymi univerzitami alebo univerzitami aplikovanej vedy. Toto vzdelávanie, aj keď je poskytované vo Fínsku, však nepatrí do fínskeho oficiálneho vzdelávacieho systému, ani **nemá nárok na financovanie**, ktoré vláda poskytne univerzitám a univerzitám aplikovaných vied. Preto inštitúcie, ktoré pôsobia mimo fínskeho vzdelávacieho systému, nemajú vo fínskom vzdelávacom systéme rovnaké postavenie ako univerzity uvedené v zákone o vysokých školách alebo univerzity aplikovaných vied s prevádzkovou licenciou. Tieto inštitúcie **nemôžu udeľovať fínske vysokoškolské tituly** alebo sľubovať študentom, že univerzity uznávajú štúdium v ich inštitúcii. Fínske ministerstvo školstva a kultúry tieto inštitúcie neriadi ani nesleduje, a ani neakredituje inštitúciu či vzdelanie / tituly v týchto inštitúciách.

Francúzsko

Inštitúciou splnomocnenou akreditovať vysoké školy je podľa článku [L114-3-1](#) francúzskeho zákonníka *Code de la recherche* **Najvyššia rada pre hodnotenie výskumu a vysokoškolského vzdelávania** (*Haut Conseil de l'évaluation de la recherche et de l'enseignement supérieur* – [HCERES](#)), ktorej organizácia je stanovená vo vyhláske č. 2014-1365 zo 14. novembra 2014 ([decree n° 2014-1365](#)). Každá osoba, ktorá spĺňa požiadavky uvedené ďalej, môže zriadiť inštitúciu vyššieho vzdelávania.

Akreditácia zodpovedá uznaniu kompetencií vysokej školy pre výkon vysokoškolského vzdelávania zo strany HCERES. Táto akreditácia je založená na referenčnom rámci, ktorý definuje špecifické požiadavky z hľadiska systému kvality a technických zručností. HCERES vydáva rozhodnutie o akreditácii na základe výsledkov predchádzajúceho procesu hodnotenia (*évaluation*), ktorý viedla. Toto rozhodnutie o akreditácii určuje rozdiel medzi požiadavkami referenčného rámca a realitou pozorovanou v danom momente. Viac informácií o procese akreditácie v [dokumente](#) o ňom.

Ako sa stanovuje v článku [L731-1](#) francúzskeho zákonníka o vzdelávaní, francúzski štátni príslušníci a štátni príslušníci členských štátov EÚ alebo EHS, ktorí majú najmenej 25 rokov, môžu vo Francúzsku zriaďovať kurzy a inštitúcie vyššieho vzdelávania (VŠ/HEI). Ostatným (cudzincom), ktorí chcú zriadiť súkromné vysoké školy, to môžu povoliť **národné školské rady** v rámci každej tzv. *académie*, pričom tie sú centrálnymi vzdelávacími orgánmi v rámci regiónu.

Okrem toho, ako je definované v článku [L731-7](#), na otvorenie inštitúcií alebo kurzov vyššieho vzdelávania, musí človek v plnej miere disponovať občianskymi a rodinnými právami a nesmie byť odsúdený za trestný čin alebo priestupok týkajúci sa poctivosti alebo morálky (potrebná je bezúhonnosť).

Osobitné požiadavky sa vzťahujú na otváranie zdravotníckych, farmaceutických a parafarmaceutických kurzov. Po prvé, jednotlivci, ktorí chcú otvoriť takéto školy alebo kurzy, musia byť kvalifikovaní ako lekári, pôrodné asistentky, lekárnici, zubní lekári alebo musia spĺňať požiadavky na výkon zdravotníckych povolání. Okrem toho sa musí ustanoviť dohovor medzi takouto školou a univerzitou, ktorá obsahuje aj lekársku fakultu, ako aj dohovor medzi školou a zdravotníckym zariadením.

Vysoké školy musia byť **spravované najmenej tromi osobami**, ako je uvedené v článku [L731-4](#). Zakladatelia VŠ, organizovaní v asociácii, musia urobiť vyhlásenie, ktoré obsahuje: mená zakladateľov, ich povolanie a adresu (a podporné dokumenty), ako aj názov a adresu VŠ (a podporné dokumenty). Toto vyhlásenie musí byť adresované *recteur d'académie* (rektorovi regionálneho školského úradu), zástupcovi štátu v departmente (územný celok) a *procureur de*

la République (prokurátorovi), ako je uvedené v článku [L731-2](#). Každému z týchto orgánov škola každý rok oznamuje aj zoznam jej profesorov a sylabus predmetov.

V článku [L731-14](#) sa uvádza, že súkromné vysoké školy **nemôžu niest' názov univerzita** a nemôžu vydávať osvedčenie o štúdiu s názvom „licencia“, „master“ alebo „doktorát“ (bakalár, magister, PhD). Vysoké školy musia na prihlasovacích dokumentoch presne určiť, ku ktorým diplomom uznávaným štátom vedie štúdium u nich (článok L731-5 [article L731-5](#)).

Z hľadiska vybavenia musia mať fakulty literatúry, vied a práva učebne, pracovné miestnosti a konferenčné miestnosti pre najmenej 100 študentov, ako aj špecializovanú knižnicu. Vedecké fakulty musia okrem toho zahŕňať vedecké laboratória (článok [L731-6](#)).

Pokiaľ ide o otvorenie súkromných technických vysokých škôl a výučbu v týchto inštitúciách, podmienky veku, diplomu a odbornej praxe sú stanovené vyhláškou Conseil d'Etat (Štátna rada), ako sa uvádza v článku [L731-17](#).

Holandsko

Súhlas na pôsobenie univerzít vydáva ministerstvo školstva, kultúry a vedy. Holandské súkromné organizácie (právnické osoby s plnými zákonnými právami), ktoré nedostávajú štátne financovanie, **môžu byť uznané ministrom školstva, kultúry a vedy ako „súkromná inštitúcia poskytujúca vysokoškolské vzdelávanie“** v Holandsku. To ich oprávňuje poskytovať vzdelávacie programy akreditované zo strany NVAO, ako aj udeľovať štatutárne uznávané tituly bakalár a magister. NVAO je skratka pre **Akreditačnú organizáciu Holandska a Flámska** – agentúru, ktorá odborným a nezávislým spôsobom zabezpečuje kvalitu vysokoškolského vzdelávania v Holandsku a vo Flámsku. Akredituje existujúce a nové programy a hodnotí zabezpečenie kvality vysokých škôl (<https://www.nvao.net/en/about-us>).

Inštitúcie, ktoré si želajú byť uznané ministrom školstva, kultúry a vedy ako súkromná inštitúcia poskytujúca vysokoškolské vzdelávanie, aby boli prijaté do systému vysokoškolského vzdelávania a aby mohli poskytovať akreditované programy, musia požiadať NVAO o sťaženu počiatocnú akreditáciu (*aggravated initial accreditation*) bakalárskeho alebo magisterského študijného programu, ktorý majú v úmysle poskytnúť. Postup uznávania sa skladá z dvoch zložiek. Okrem splnenia požiadaviek kvality NVAO musí súkromná inštitúcia preukázať, že si zachovala svoju kontinuitu. Inšpektorát pre vzdelávanie na tento účel skúma kvalitu a kontinuitu inštitúcie a overuje, či inštitúcia dodržiava holandský zákon o vysokoškolskom vzdelávaní a výskume ([the Dutch Higher Education and Research Act \(WHW\)](#)).

Uznané vzdelávacie zariadenia podliehajú dohľadu inšpektorátu školstva. Inšpektorát poskytuje poradenstvo ministrovi školstva, kultúry a vedy. Po prijatí záverov NVAO a odporúčaní inšpektorátu minister školstva rozhodne o uznaní organizácie za súkromnú inštitúciu poskytujúcu vysokoškolské vzdelávanie, a tým aj o jej prijatí do holandského systému vysokoškolského vzdelávania.

Sťažená procedúra (aggravated procedure)

Prostredníctvom sťaženej hodnotenia počiatocnej akreditácie skúma NVAO dosiahnuté výsledky poskytovaného vzdelávania. Kvalita musí byť preukázateľne štandardná. Študenti musia absolvovať úplné učebné osnovy (požiadavka na celý cyklus). NVAO posúdi kvalitu programu na základe rozsiahlych kritérií. Sťaženie sa teda týka skutočnosti, že ide o hodnotenie preukázanej kvality ex post, nie o hodnotenie ex ante (vopred, očakávané). Konečný záver môže byť buď pozitívny, alebo negatívny.

Zdroj, vrátane rámca pre akreditačný dokument:

<https://www.nvao.net/en/procedures/the-netherlands/recognition-of-new-institution-recognised-private-institutions>

Chorvátsko

Agentúra pre vedu a vyššie vzdelávanie ([Agencija za znanost i visoko obrazovanje](#)) vykonáva časť postupu počiatkovej akreditácie vysokých škôl podľa *zákona o zabezpečení kvality vo vede a vysokom školstve* (najmä § 19 zákona, pozri pracovný preklad v závere kapitoly)⁵ a podľa *vyhlášky o obsahu licencie a podmienok na vydanie licencie na výkon činnosti v oblasti vysokoškolského vzdelávania, realizáciu študijného programu a opätovnú akreditáciu vysokých škôl*⁶. Počiatočná akreditácia sa vykonáva v súlade s *Postupom počiatkovej akreditácie na vykonávanie činnosti vyššieho vzdelávania* ([HR](#)). Konanie sa začína u žiadateľa, ktorý predkladá žiadosť o výkon vysokoškolskej činnosti ministerstvu vedy a vzdelávania ([Ministarstvo znanosti i obrazovanja](#)).

Ministerstvo vydáva súhlas na zriadenie súkromnej vysokej školy na základe pozitívneho odporúčania akreditačnej agentúry.⁷

Všetky súkromné vysoké školy a verejné polytechnické a vysoké školy podliehajú postupu počiatkovej akreditácie. Ten sa vykonáva v dvoch fázach:

- a) vydanie súhlasu **na zriadenie** súkromnej vysokej školy;
- b) vydávanie súhlasu **na výkon** vysokoškolských činností.

a) Postup počiatkovej akreditácie na vykonávanie vysokoškolskej činnosti sa začína na základe žiadosti o vydanie súhlasu na vykonávanie vysokoškolskej činnosti predloženej ministerstvu vedy a vzdelávania, a to najmenej jeden rok pred začiatkom akademického roka, v ktorom sa študijný program začne realizovať na základe súhlasu so zariadením.

Žiadateľ na požiadanie predloží požadovanú dokumentáciu na vydanie **súhlasu na zriadenie** súkromnej vysokej školy, ktorá obsahuje všetky náležitosti podľa §19 ods. 3 príslušného zákona (pozri nižšie).

b) Najneskôr dva roky po súhlase so zriadením súkromnej vysokej školy a s cieľom vydania **súhlasu na výkon** vysokoškolskej činnosti poskytuje vysoká škola ministerstvu vedy a vzdelávania dokumentáciu stanovenú v §19 ods. 10 príslušného zákona (pozri nižšie).

Žiadosť a podporné dokumenty podľa zákona o vedeckej činnosti a vysokých školách, vrátane opisu študijného programu a potrebných príloh, by sa mali predkladať v písomnej

⁵ Zákon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju, Úradný vestník [45/2009](#). Zákon pozri aj na: <https://www.zakon.hr/z/321/Zakon-o-osiguravanju-kvalitete-u-znanosti-i-visokom-obrazovanju>
<http://www.ilo.org/dyn/natlex/docs/ELECTRONIC/89481/102816/F-1694051576/HRV89481.pdf> (anglicky)

⁶ Pravilnik o sadržaju dopusnice, te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskih programa i reakreditaciju visokih učilišta, Úradný vestník [24/2010](#).

⁷ Viac informácií na [internetovej stránke](#) agentúry (v chorvátskom znení; v anglickom znení [English version](#) neobsahuje všetky informácie a odkazy na príslušné dokumenty).

a elektronickej forme (CD) a mali by byť vypracované v súlade s *Príručkou pre písanie návrhu študijného programu*.⁸

ZÁKON O ZABEZPEČENÍ KVALITY VO VEDE A VYŠŠOM VZDELÁVANÍ

Externé zabezpečenie kvality a rozvoj

Počiatočná akreditácia na vykonávanie činnosti poskytovania vysokoškolského vzdelávania

Článok 19

(1) Postup počiatočnej akreditácie na výkon poskytovania vysokoškolského vzdelávania sa začína žiadosťou o vydanie povolenia na prevádzkovanie vysokoškolského vzdelávania, ktoré sa predkladá ministerstvu.

(2) Žiadosť sa predkladá ministerstvu najmenej 1 rok pred začiatkom akademického roka, kedy sa má nový študijný program realizovať na základe súhlasu s jeho zriadením.

(3) Spolu so žiadosťou podľa odseku 1 tohto článku žiadateľ predkladá dokumentáciu potrebnú na vydanie súhlasu na zriadenie vysokej školy, ktorá obsahuje:

1. uzatvorenú zmluvu s už existujúcou inštitúciou vyššieho vzdelávania o spoločnej realizácii študijného programu, ktorý má licenciu;
2. zakladajúci akt;
3. plán stavu zamestnancov, ktorý obsahuje štúdiu o odôvodnení vytvorenia a realizácie študijných programov, ktoré chce súkromná vysoká škola realizovať v súlade so strategickým dokumentom Sieť vysokých škôl podľa § 18 ods. 3 tohto zákona...;
4. dôkaz o primeraných priestoroch a vybavení;
5. bankovú záruku predloženú súkromnými vysokými školami na účely pokračovania a ukončenia štúdia v prípadoch ukončenia činnosti inštitúcie alebo ukončenia príslušného študijného programu v prospech vysokej školy z bodu 1 tohto odseku, s ktorou má súkromná škola zmluvu;
6. doklad o splnení nevyhnutných požiadaviek na vykonávanie vedeckej činnosti, ak je žiadateľom vysoká škola, ktorá plánuje vykonávať vysokoškolské študijné programy.

(4) Ministerstvo žiadosť overí a ak je žiadosť v poriadku, postúpi ju agentúre do 8 dní od jej doručenia.

(5) Agentúra iniciuje do 8 dní od doručenia žiadosti postup na určenie, či sú splnené všetky požiadavky na zriadenie vysokej školy v súlade s dokumentáciou z odseku 3 tohto paragrafu.

(6) Agentúra v procese určovania, či sú splnené všetky požiadavky na zriadenie vysokej školy, získa od Akreditačnej rady odborné stanovisko k materiálu z odseku 3 bod 3 tohto paragrafu.

(7) Agentúra zašle ministerstvu do 60 dní svoje odporúčanie na vydanie súhlasu na zriadenie. **Na základe pozitívneho odporúčania agentúry vydá ministerstvo súhlas na zriadenie do 8 dní.**

(8) Ak Agentúra vydá negatívne stanovisko v procese určovania, či sú splnené minimálne kritériá na zriadenie vysokej školy, ministerstvo do 8 dní odoprie súhlas na zriadenie.

(9) Vysoká škola môže po získaní súhlasu na zriadenie začať so zápisom študentov do študijných programov v súlade so zmluvou z odseku 3 bodu 1 tohto paragrafu. Po ukončení programu vydá príslušná vysoká škola doklady o ukončení štúdia v súlade so zmluvou z odseku 3 bod 1 tohto paragrafu.

⁸ Agentúra pre vedu a vyššie vzdelávanie: Dostupné na internete:

<https://www.azvo.hr/en/evaluations/evaluations-in-higher-education/initial-accreditation-of-higher-education-institutions>, [cit. 20.5.2019].

(10) Po uplynutí najmenej dvoch rokov od vydania súhlasu na zriadenie vysokej školy predloží vysoká škola ministerstvu:

- 1. potvrdenie príslušnej vysokej školy, že vysoká škola, ktorá žiada o vydanie povolenia na výkon činnosti vysokoškolského vzdelávania, vykonáva študijný program najmenej dva roky v súlade so zmluvou z odseku 3 bod 1 tohto paragrafu;*
- 2. primeraný počet uzatvorených pracovných zmlúv s vedeckými alebo pedagogickými pracovníkmi;*
- 3. dôkaz o primeraných priestoroch a vybavení;*
- 4. doklad o zabezpečení finančných prostriedkov na výkon činnosti v súlade s vyhláškou z § 26 ods. 1 tohto zákona.*

(11) Agentúra vydá odporúčanie o akreditácii do 60 dní od doručenia dokumentácie z odseku 10 tohto paragrafu. Agentúra svojim odporúčaním o akreditácii dáva ministrovi odporúčanie, aby buď:

- 1. vydal povolenie na vykonávanie činnosti a realizáciu navrhovaného študijného programu*
- 2. zamietol žiadosť o vydanie povolenia na vykonávanie činnosti a realizáciu navrhovaných študijných programov.*

(12) V prípade zamietnutia licencie na výkon činnosti je zriaďovateľ oprávnený opätovne podať žiadosť o vydanie povolenia na výkon činnosti, a to po uplynutí 1 roka odo dňa rozhodnutia.

Island

Vysokoškolský zákon (č. 63/2006), ako rámcová legislatíva pre terciárny stupeň vzdelávania, hovorí o danej téme v *Kapitole II, Akreditácie vyšších vzdelávacích inštitúcií* (čl. 3 – 5).⁹

Vysoké školy sú **akreditované ministrom / ministerstvom školstva**, ale minister môže delegovať úlohu udeľovania takejto akreditácie **na Školské riaditeľstvo** ako administratívny orgán (Directorate of Education; <https://mms.is/directorate-education-0>).

Dané otázky špecifikujú aj ďalšie osobitné akreditačné pravidlá či regulácie vydané ministrom, vrátane § 430 zákona č. 126/2011, oznámenia č. 530/2011 a § 4 zákona č. 67/2012.

Tieto pravidlá sú založené na medzinárodne uznávaných kritériách, vrátane podmienok, ktoré musia vysoké školy spĺňať, aby sa kvalifikovali na akreditáciu. V podmienkach sa špecifikuje:

- a. Účel a ciele inštitúcie;
- b. Organizácia a štruktúra inštitúcie;
- c. Organizovanie výučby a výskumu;
- d. Kvalifikačné normy pre akademických pracovníkov;
- e. Prijímacie kritériá a práva a povinnosti študentov;
- f. Pracovné podmienky pre učiteľov a študentov, ako aj ich podporné štruktúry vrátane zariadení pre telesne postihnutých študentov;
- g. Rámce vnútorného zabezpečenia kvality;
- h. Opis študijných odborov s odkazom na vedomosti, zručnosti a schopnosti požadované pre každú kvalifikáciu;
- i. Financie.

⁹ Vysokoškolský zákon. Dostupný na internete: <https://www.government.is/media/menntamalaraduneyti-media/media/frettir2015/Thyding-log-um-haskola-oktober-2015.pdf>, [cit. 20.5.2019].

Maďarsko

Inštitúcie vyššieho vzdelávania možno kategorizovať dvoma spôsobmi, a to podľa zriaďovateľa a podľa typu štúdia. Podľa zriaďovateľa existuje jasný rozdiel medzi štátnymi a neštátnymi inštitúciami. Neštátne inštitúcie môžu **zakladať cirkvi, obchodné organizácie alebo nadácie**. Zriaďovanie a prevádzkovanie neštátnych vysokých škôl upravuje nový zákon o vysokoškolskom vzdelávaní, schválený parlamentom 23. decembra 2011, a súvisiace predpisy. Tento zákon obsahuje v prílohe I. zoznam 71 štátnych a neštátnych inštitúcií vyššieho vzdelávania pôsobiach v Maďarsku. Vyššie vzdelávanie môžu poskytovať len inštitúcie zaradené do zoznamu.

Založenie a fungovanie neštátnych inštitúcií podlieha **rovnakým vstupným (kvalitatívnym) kritériám ako vznik a fungovanie štátnych inštitúcií**. Súlad s pravidlami sa kontroluje počas vstupnej akreditácie v čase založenia. Inštitúcie, ktoré spĺňajú dané kritériá, získajú **štátne uznanie, ktoré dáva parlament**.

Splnenie kritérií skúma **Maďarská akreditačná komisia (HAC)**¹⁰ založená ešte prvým zákonom o vysokoškolskom vzdelávaní v roku 1993. Podľa zákona z roku 2011 je národným orgánom expertov na kontrolu, zabezpečenie a hodnotenie vedeckej kvality vzdelávania, umeleckej činnosti a vedeckého výskumu na vysokých školách. HAC vykonáva ex ante a ex post hodnotenie inštitúcií a študijných programov.

Neštátne inštitúcie tiež dostávajú štátne financovanie na základe dohody s vládou.¹¹ Štát však financuje štátne inštitúcie aj neštátne inštitúcie len čiastočne.

CCIV/2011

Zákon o vysokoškolskom vzdelávaní

DRUHÁ ČASŤ

PREVÁDZKA INŠTITÚCIÍ VYŠŠIEHO VZDELÁVANIA

II. Kapitola

ZRIADENIE INŠTITÚCIE VYŠŠIEHO VZDELÁVANIA

3. Uznanie štátu

§ 6

(1) Ako inštitúcia vyššieho vzdelávania môže byť zriadená alebo prevádzkovaná organizácia, ktorá bola zriadená na výkon úloh vyššieho vzdelávania uvedených v tomto zákone a bola uznaná štátom prostredníctvom parlamentu.

¹⁰ Maďarská akreditačná komisia. Dostupné na internete:

http://www.mab.hu/web/index.php?option=com_content&view=article&id=224&Itemid=733&lang=en, [cit. 20.5.2019].

¹¹ Štátny grant poskytnutý inštitúciami, ktoré spravuje rímskokatolícka cirkev, sa riadi konkordátom uzatvoreným medzi Maďarskom a Vatikánom. Maďarská vláda uzavrela podobné dohody na zabezpečenie financovania ich inštitúcií vyššieho vzdelávania aj s inými historickými cirkvami (Protestantská cirkev a Izraelská cirkev).

(2) Štátna inštitúcia vyššieho vzdelávania, ktorá spĺňa podmienky potrebné na plnenie svojich povinností a voliteľnú štruktúru odbornej prípravy v súlade s písmenami *a) až d)*, môže získať verejné uznanie najmenej v štyroch študijných stupňoch v najmenej dvoch študijných odboroch alebo vedách.

a) počiatočný výcvik;

b) počiatočný a základný výcvik;

c) základné a magisterské vzdelávanie;

d) magisterské a doktorandské štúdium

3. Vysokoškolská inštitúcia má podmienky potrebné na plnenie svojich úloh, ak má so zreteľom na úlohy, ktoré jej boli určené, k dispozícii potrebné personálne, organizačné, materiálne a finančné zdroje a inštitucionálne dokumenty na nepretržitú prevádzku.

(4) Vysokoškolskú inštitúciu uznáva štát.

(5) Inštitúcia vyššieho vzdelávania môže začať svoju činnosť, ak

a) na žiadosť prevádzkovateľa bol prevádzkový orgán vysokej školy (ďalej len "úrad pre vzdelávanie") oprávnený a registrovaný;

b) Parlament rozhodol o uznaní štátu.

4. Prevádzková licencia

§ 7

(1) Vysoká škola má trvalé sídlo a stálu fakultu a výskumných pracovníkov.

(2) Stálym sídlom je miesto hlavnej činnosti vysokoškolského vzdelávania a ústrednej správy, ak je k dispozícii na plnenie úloh vysokej školy najmenej osem rokov.

(3) Podmienka trvalej fakulty, výskumná fakulta je splnená, ak vysoká škola zamestnáva najmenej šesťdesiat percent učiteľov a výskumných pracovníkov potrebných na výkon svojej základnej činnosti v rámci pracovnoprávneho vzťahu alebo služby vo verejnom záujme.

§ 8

(1) Podmienkou na vydanie prevádzkovej licencie je, že prevádzkovateľ povinný preukázať všetky podmienky potrebné na prevádzku vysokej školy ... podľa potrieb vzdelávania a výskumu.

(2) Vydavateľský úrad vydá prevádzkovú licenciu pod podmienkou, že činnosti uvedené v povolení možno zahájiť po rozhodnutí Parlamentu o udelení štátneho uznania Vzdelávací orgán musí preskúmať prevádzkovú licenciu najmenej raz za päť rokov.

(3) Príloha č. 1 tohto zákona obsahuje vysoké školy, ktoré sú uznané štátom.

(4) Štatút vysokej školy a jej zmenu prijíma zriaďovateľ/prevádzkovateľ. Minimálny obsah údajov štatútu a prevádzkovej licencie je definovaný v prílohe 2.

...

Zdroj: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=142941.361247

(pracovný preklad z maďarčiny)

Nemecko

Zákony spolkových krajín upravujúce vysokoškolské vzdelávanie (Hochschulgesetze) stanovujú, aké minimálne požiadavky musia byť splnené, ak majú byť neštátne inštitúcie uznané štátom ako inštitúcie vyššieho vzdelávania. Zodpovedné za udeľovanie uznania iným než verejným inštitúciami sú samotné spolkové krajiny. Federácia a spolkové krajiny sa dohodli, že iné než štátne inštitúcie majú byť **akreditované Vedeckou radou**.¹²

Inštitucionálna akreditácia je postup zabezpečenia kvality, cieľom ktorého je určiť, či je inštitúcia schopná poskytovať študijné programy, ktoré podľa legislatívy patria do sektora vyššieho vzdelávania. V rámci akreditačného postupu je teda potrebné preskúmať a stanoviť, či sú splnené normy kvality. Tieto normy sa riadia požiadavkami stanovenými v *Rámcovom zákone o vysokom školstve federálnych a spolkových zákonov* upravujúcich vysokoškolské vzdelávanie a mali by súvisieť s individuálnym profilom inštitúcie, ktorá má byť uznaná.

Oficiálne uznanie príslušnou spolkovou krajinou závisí od dokázania toho, či iná než verejná vysoká škola dosahuje rovnocenné postavenie (nie identické svojou formou) ako štátne vysoké školy. Preto existuje celý zoznam bodov, kde takáto inštitúcia musí preukázať, že spĺňa požiadavky, normy a výkonnosť porovnateľnej štátnej inštitúcie. Okrem toho sa musí zabezpečiť aj to, aby tí, ktorí patria do inštitúcie vyššieho vzdelávania, mali aspoň minimálnu úroveň spolurozhodovania vo vyučovacích a výskumných záležitostiach. Uznanie zahŕňa určenie a organizáciu inštitúcie vyššieho vzdelávania, ako aj študijných programov a skúšok, ktoré plánuje ponúknuť, a udeľovanie vysokoškolských titulov.

Príslušný odsek Rámcového zákona o vysokom školstve (Hochschulrahmengesetz):
https://www.gesetze-im-internet.de/hrg/_70.html (v nemčine)

Odkazy na zákony o vysokých školách v spolkových krajinách je možná nájsť na:
<https://www.kmk.org/dokumentation-statistik/rechtsvorschriften-lehrplaene/uebersicht-hochschulgesetze.html>

¹² Vedecká rada. Dostupné na internete: <https://www.wissenschaftsrat.de/en/about.html>, [cit. 20.5.2019].

Poľsko

Právne predpisy stanovujú povinný postup udeľovania povolení na zriadenie nie verejných vysokoškolských inštitúcií (verejné vysoké školy sa zriaďujú na základe vnútroštátnych právnych predpisov). Zodpovednosť za takéto ex-ante inštitucionálne hodnotenie / akreditáciu spočíva na **ministrovi** vedy a vyššieho vzdelávania, ktorý je povinný konzultovať s **Poľským výborom pre akreditáciu (PAC)**.¹³

Žiadosti predkladajú právnické osoby alebo fyzické osoby ministrovi a posudzuje ich PAC, ktorý predkladá ministrovi svoju mienku. Povolenia na zriadenie nie verejných vysokých škôl **udeľuje minister na dobu neurčitú**. Minister nie je zo zákona povinný prijať rozhodnutie, ktoré je v súlade so stanoviskom PAC. V praxi sa však rozhodnutia ministra odlišujú od rozhodnutí odporúčaných výborom PAC len vo výnimočných prípadoch, a tie sú opodstatnené z iných dôvodov, ako je kvalita žiadostí (napr. odmietnutie udeliť povolenie napriek priaznivému stanovisku PAC vzhľadom na skutočnosť, že neexistuje dopyt po absolventoch v príslušnom študijnom odbore v danom regióne).

PAC zvyčajne predkladá svoje stanovisko k žiadosti na základe dokumentov predložených žiadateľom, ale v odôvodnených prípadoch sa v jej postupe ustanovuje návšteva na mieste. Kritériá sú zverejnené na internetovej stránke PAC.

¹³ PAC. Dostupné na internete: <http://www.pka.edu.pl/en/competences-and-tasks/>, [cit. 20.5.2019].

Rakúsko

Súkromné univerzity (Privatuniversitäten) boli prvýkrát založené na základe už neplatného zákona o akreditácii univerzít z roku 1999 (Universitäts-Akkreditierungsgesetz, UniAkkG). V roku 2012 bol prijatý zákon o súkromných vysokých školách (Privatuniversitätengesetz), ktorý v súčasnosti predstavuje právny základ pre pôsobenie súkromných univerzít.

Súkromné vysoké školy majú právo udeľovať akademické tituly absolventom študijných programov, ktoré ponúkajú bakalárske, magisterské a doktorandské tituly, čo zahŕňa aj tie isté akademické tituly, ktoré sa udeľujú na verejných vysokých školách.

Akreditácia je definovaná ako formálne štátne uznanie vzdelávacej inštitúcie alebo študijných programov. Pre súkromný vysokoškolský sektor sa vykonávajú tieto **externé postupy zabezpečenia kvality**:

- inštitucionálna akreditácia súkromných vysokých škôl,
- akreditácia študijných programov.

Súkromné univerzity musia absolvovať **počiatočnú inštitucionálnu akreditáciu**, ako aj **akreditáciu programu** pre každý ponúkaný študijný program. Ďalej musia absolvovať inštitucionálnu re-akreditáciu. Inštitucionálna akreditácia je platná šesť rokov a v ďalšom cykle dvanásť rokov, predĺženie inštitucionálnej akreditácie je možné na základe žiadosti, ak sú splnené požiadavky akreditácie. Orgánom zodpovedným za akreditáciu je **Agentúra pre zabezpečenie kvality a akreditáciu Rakúsko** (Die Agentur für Qualitätssicherung und Akkreditierung Austria, Agency for Quality Assurance and Accreditation Austria, **AQ Austria**).¹⁴ Bola založená v roku 2012 na základe zákona o zabezpečení kvality vysokých škôl (HS-QSG). Zodpovedá za rozhodnutia o akreditácii inštitúcií, ako aj o nových študijných programoch a za dohľad nad akreditovanými súkromnými vysokými školami.

Právnym základom sú:

- zákon o zabezpečení kvality vo vysokom školstve (Hochschul-Qualitätssicherungsgesetz - HS-QSG)¹⁵ z roku 2011
- zákon o súkromných univerzitách (Privatuniversitätengesetz – PUG) ¹⁶z roku 2012

Anglické verzie dostupné na: <https://www.bmbwf.gv.at/english/home/studies/legislation/>

Oblasti posudzovania, ktoré sú relevantné pre akreditáciu, sú stanovené zákonom HS-QSG v § 24 a sú uvedené aj vo vyhláške o akreditácii súkromných vysokých škôl 2019, ktorú vydala rada agentúry AQ Austria, https://www.aq.ac.at/en/accreditation/dokumente-verfahren-pu/Decree-on-Akkreditation-of-Private-Universities_122019.pdf?m=1549992602&.

¹⁴ AQ Austria. Dostupné na internete: <https://www.aq.ac.at/en/index.php>;

<https://www.aq.ac.at/sk/accreditation/private-universities/general-information.php> [cit. 20.5.2019].

¹⁵ <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20007384>;
https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/ErV/ERV_2011_1_74/ERV_2011_1_74.html

¹⁶ <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20007385>

Federálny zákon o súkromných univerzitách (PUG)

2. časť

Súkromné vysoké školy

Požiadavky akreditácie

§ 2.

(1) Na žiadosť o získanie akreditácie ako súkromnej vysokej školy, počas trvania akreditácie, ako aj na rozšírenie akreditácie, musí vzdelávacia inštitúcia spĺňať tieto požiadavky:

1. Musí byť právnickou osobou so sídlom v Rakúsku;
2. Musí predložiť plán rozvoja, ktorý zohľadní ciele, priority a činnosti vzdelávacej inštitúcie vo vzdelávaní a výskume, ako aj plánovanie štrukturálneho a obsahového rozvoja, rodovú rovnosť, pokrok žien a vytvorenie systému riadenia kvality;
3. Musí predložiť návrh štatútu podľa § 4 ods. 2;
4. Musí ponúknuť aspoň dve štúdiá v jednej alebo viacerých vedeckých alebo umeleckých disciplínach, ktorý vedie k získaniu akademického titulu udelenému v medzinárodnom štandarde aspoň na trojročné denné štúdium, a najmenej jeden ďalší študijný odbor. Pri prvom podaní žiadosti musia byť predložené študijné plány pre plánované študijné programy. Učebné osnovy musia spĺňať materiálne, odborné a formálne požiadavky podľa medzinárodných noriem;
5. Musí sa zaviazat' zabezpečiť adekvátny personál na výskum a výučbu, spínajúci medzinárodný štandard, so zodpovedajúcim odborným alebo umeleckým vzdelaním. Pri prvom podaní žiadosti musí predložiť aspoň právne záväzné predbežné zmluvy v rozsahu požadovanom pre plánované študijné programy;
6. Personál, priestory a vybavenie potrebné na výskum a študijné programy musia byť k dispozícii od začiatku plánovanej prevádzky. Pri prvom podaní žiadosti sa musia predložiť príslušné dôkazy;
7. Musí spĺňať podmienky podľa § 24 HS-QSG.

Federálny zákon o zabezpečení kvality vo vysokom školstve a Agentúre pre zabezpečenie kvality a akreditáciu Rakúsko (HS-QSG)

Akreditácia súkromných vysokých škôl a študijných programov na súkromných vysokých školách

§ 24.

(1) Akreditácie súkromných vysokých škôl a študijné programy na súkromných vysokých školách podliehajú akreditačným požiadavkám ustanoveným zákonom o súkromných vysokých školách a hodnotiacim oblastiam uvedeným v ods. 3, 4 alebo 5.

(2) Právnické osoby, ktoré predložia svoju žiadosť o akreditáciu ako súkromná vysoká škola, sa podrobia inštitucionálnej akreditácii a akreditácii programu.

(3) Oblasti hodnotenia inštitucionálnej akreditácie zahŕňajú minimálne:

1. Ciele a profily;
2. plánovanie rozvoja;
3. študijné programy a vyučovanie;
4. výskum a vývoj / ocenenie a rozvoj umenia;
5. organizácia vysokej školy a jej činnosti;
6. financovanie a zdroje;
7. medzinárodná spolupráca;
8. systém riadenia kvality.

...

(6) Správna rada vydá rozhodnutie o ukončení verejného hodnotiaceho postupu, ktorý stanovuje oblasti posudzovania a metodické zásady akreditácie a akreditácie programu.

(7) Ak žiadajúca inštitúcia splňa všetky požiadavky. Úradné oznámenie o akreditácii obsahuje minimálne tieto informácie:

1. Obdobie akreditácie;
2. názov právnickej osoby vzdelávacej inštitúcie;
3. názov, typ, pracovné zaťaženie študijného programu a trvanie študijného programu;
4. názov akademického titulu, ktorý sa má udeliť;
5. akékoľvek ďalšie podmienky, ktoré sa majú splniť.

(8) Predĺženie inštitucionálnej akreditácie na šesť rokov je prípustné na základe žiadosti, ak sú splnené požiadavky uvedené v ods. 1 a 3. Predĺženie akreditácie zahŕňa aj akreditované študijné programy. Predĺženie sa uplatní najneskôr deväť mesiacov pred skončením akreditačného obdobia. Ak sa inštitucionálna akreditácia neobnoví, zrušia sa všetky akreditácie programu vzdelávacej inštitúcie.

(9) Počiatočná akreditácia vzdelávacej inštitúcie alebo študijného programu sa nevydáva podmienene. Predĺženie akreditácie môže byť podmienené, ak sa v priebehu akreditačného postupu zistí, že nie sú splnené všetky požiadavky a ak sa zistí, že tieto nedostatky možno v primeranej lehote odstrániť. ...

...

Akreditačná spôsobilosť a postup

§ 25.

(1) Správna rada je príslušný orgán akreditácie a na predĺženie akreditácie.

(2) Žiadosť musí obsahovať:

1. Názov žiadajúcej právnickej osoby; ak je žiadajúcou inštitúciou právnická osoba, ktorá sa spravuje súkromným právom, výpis z obchodného registra;
2. Všetky dokumenty, ktoré slúžia na preukázanie splnenia zákonom stanovených požiadaviek na akreditáciu.

(3) Akreditácia, jej predĺženie, zrušenie a skončenie jej platnosti sa potvrdí úradným oznámením. Členovia rady sú nezávislí a nie sú viazaní žiadnymi pokynmi pri výkone svojej funkcie. Rozhodnutie rady podlieha schváleniu príslušného spolkového ministra pred vydaním úradného oznámenia. Schválenie sa neudelí, ak rozhodnutie porušuje akékoľvek ustanovenie tohto zákona alebo je v rozpore s národnými cieľmi vyššieho vzdelávania.

(4) Úradné oznámenie o akreditácii sa na základe žiadosti alebo ex officio zmení alebo doplní v prípade zmien obsahu úradného oznámenia.

...

Srbsko

Povolenie na prácu novej vyššej vzdelávacej inštitúcii **vydáva ministerstvo** školstva, vedy a technického rozvoja (ďalej ministerstvo), ale dôležitú úlohu pri tom zohráva **Národný akreditačný orgán** (NAT).¹⁷

Postup je taký, že vysokoškolská inštitúcia musí byť založená najskôr ako právnická osoba (v tomto kroku nie je potrebný súhlas ministerstva) a až potom musí požiadať o pracovné povolenie ministerstvo. Ministerstvo do 10 dní od prijatia žiadosti postúpi žiadosť Národnému akreditačnému orgánu, ktorý kontroluje, či sú splnené štandardy kvality pre počiatočnú akreditáciu.

Žiadosť o povolenie, predkladaná ministerstvu, musí byť sprevádzaná:

- aktom o zriadení inštitúcie vysokoškolského vzdelávania;
- dokladmi preukazujúcimi splnenie noriem kvality predpísaných národným akreditačným orgánom a
- bankovou zárukou alebo dôkazom o zriaďovacom kapitáli na sumu, ktorá je definovaná štandardmi kvality pre počiatočnú akreditáciu.

Normy kvality pri počiatočnej akreditácii sa týkajú:

- 1) obsahu, kvality a rozsahu študijných programov;
- 2) počtu vyučujúcich a ostatných zamestnancov s príslušnou kvalifikáciou (odborná, vedecká, umelecká)
- 3) vhodných priestorov a vybavenia v súlade s počtom študentov, ktorých má škola v úmysle zapísať, a študijných programov, ktoré chce poskytnúť.

NAT má tri mesiace na to, aby ministerstvu odpovedal a poskytol mu svoje rozhodnutie / odporúčanie. Za predpokladu, že rozhodnutie NAT je kladné (t. j. NAT poskytne ministerstvu odporúčanie na vydanie povolenia), inštitúcia vysokoškolského vzdelávania môže získať povolenie od ministerstva. V opačnom prípade sa žiadosť zamietne.

Vysoké školy, ktoré získali licenciu (prešli počiatočnou akreditáciou), musia požiadať tiež o „pravidelnú“ inštitučnú-programovú akreditáciu (ako všetky HEI založené skôr), počas jedného roka od času, keď bola udelená počiatočná akreditácia.

Dôležitou legislatívou je zákon o vysokom školstve, najmä články 51, 52 (len po srbsky):

<http://www.mpn.gov.rs/wp-content/uploads/2017/12/visoko-zakon.pdf>

¹⁷ Dostupné na internete: <https://www.nat.rs/pocetna-akreditacija/>, [cit. 20.5.2019].

Španielsko

Názov univerzity je možné uplatniť len na tie inštitúcie, ktoré sú vytvorené alebo uznané podľa ustanovení *zákona č. 6/2001 z 21. decembra o univerzitách* ([Organic Law 6/2001](#)) upravených *zákonom č. 4/2007 z 12. apríla* a *kráľovskou vyhláškou č. 420/2015 z 29. mája, ktorou sa ustanovuje zriaďovanie, uznávanie, autorizácia a akreditácia univerzít a univerzitných centier* ([Royal Decree 420/2015](#)). (Súkromné neuniverzitné inštitúcie poskytujú neuniverzitnú fázu vzdelávania po maturitný stupeň.)

Verejné univerzity sú **vytvorené** a súkromné univerzity sú **uznávané** prostredníctvom:

- zákona prijatého zákonodarným zhromaždením autonómnej oblasti, v ktorej bude inštitúcia umiestnená, alebo
- zákona schváleného španielskym parlamentom na návrh vlády v súlade so stanoviskom Rady vlády príslušnej autonómnej oblasti.

Súhlas na zriadenie súkromnej univerzity dáva zákonodarné zhromaždenie autonómnej oblasti / Rada vlády príslušnej autonómnej oblasti.

V tomto procese sa vyžaduje správa *Valného zhromaždenia pre univerzitnú politiku* v súlade s čl. 4 a 5 zákona č. 6/2001. Na vypracovanie tejto správy, ktorá vydá priaznivé alebo nepriaznivé vyjadrenie o vytvorení alebo uznaní verejných aj súkromných univerzít, sa zohľadňuje dodržiavanie týchto základných požiadaviek:

- aspoň osem oficiálnych bakalárskych a magisterských programov: univerzity predkladajú plán rozvoja programov, ktoré ponúkajú pre každú oblasť vedomostí;
- vhodný výskumný plán: univerzity musia predložiť viacročný program výskumnej činnosti vo vedeckých oblastiach, ktoré súvisia s oficiálnymi programami, ktoré majú poskytovať;
- dostatočný počet primerane kvalifikovaných pedagogických a výskumných pracovníkov;
- primerané zariadenie, prostriedky a zdroje na výkon funkcií: priestory na vyučovanie a výskum, Informačné centrum pre vzdelávanie a výskum (CRAI) a počítačové vybavenie;
- primeraná organizácia a štruktúra: to sa musí premietnuť do stanov (v prípade verejných vysokých škôl) alebo do organizačných a prevádzkových predpisov (na súkromných vysokých školách).
- zabezpečenie kontinuity služby, ako aj pokračovanie činností
- zabezpečenie, aby stanovy, právny režim a organizačné a prevádzkové predpisy boli v súlade so zákonom a právnym poriadkom.

Začatie činnosti univerzity musí schváliť príslušný orgán autonómnej oblasti po overení súladu s požiadavkami na ich vytvorenie alebo uznanie. Okrem toho musia univerzity požiadať o inštitucionálnu akreditáciu **Národnú agentúru pre posudzovanie a akreditáciu kvality**

(ANECA; <http://www.aneca.es/>) alebo prípadne orgán danej autonómnej oblasti pre externé hodnotenie kvality.

Súkromné univerzity a súkromné univerzitné centrá môžu zriadiť akékoľvek právnické alebo fyzické osoby, za predpokladu, že budú rešpektovať ústavné princípy (španielska ústava, [článok 27.6](#)) a budú dodržiavať predpisy štátu a predpisy autonómnych spoločenstiev. Univerzitné súkromné centrá musia byť integrované do súkromnej univerzity ako strediská patriace k takejto univerzite alebo musia byť napojené na verejnú alebo súkromnú univerzitu.

Súkromné vysoké školy vypracúvajú a schvaľujú vlastnú organizáciu a predpisy, ktoré musia rešpektovať a garantovať pri širokej účasti univerzitnej komunity, dodržiavaní akademickej slobody prejavujúcej sa vo výskumnej a študijnej slobode.

S cieľom zaručiť kvalitu univerzít a univerzitných centier sa zaviedla séria požiadaviek, ktoré musia spĺňať existujúce univerzity aj novovytvorené univerzity. Okrem toho autonómne spoločenstvá ustanovujú svoje vlastné špecifické požiadavky na svojom území. Verejné aj súkromné univerzity musia byť spolu s univerzitnými inštitúciami zapísané v Registri vysokých škôl, stredísk a kvalifikácií ministerstva školstva a odborného vzdelávania.

Viac informácií o organizácii súkromného vzdelávania pozri na:

https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/organisation-private-education-79_en

Švédsko

Štatút univerzity udeľuje vláda (ale koncept univerzity nie je chránený). Nezávislí poskytovatelia vzdelávania, ktorí nie sú vysokoškolskými inštitúciami, môžu získať od vlády právomoc na udeľovanie titulov (podľa zákon 1993:792 o povolení vydávať určité tituly). Deje sa tak po preskúmaní **Švédskym úradom vyššieho vzdelávania**.¹⁸ Nezávislý poskytovateľ musí požiadať o udelenie právomoci a v žiadosti opísať okrem iného spôsobilosť učiteľov, prostredie výučby, zdroje, ciele skúšok, rovnosť a zapojenie študentov. Títo poskytovatelia môžu vo svojom názve používať slovo univerzita.

Ďalšie záležitosti stanovuje zákon o vysokoškolskom vzdelávaní (1992:1434). Jeho prvá kapitola sa vzťahuje na nezávislých poskytovateľov vzdelávania.

- <http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1993792-om-tillstand-att-utfarda-vissa-sfs-1993-792> (len vo švédčine)
- <https://www.uhr.se/en/start/laws-and-regulations/Laws-and-regulations/The-Swedish-Higher-Education-Act/>

¹⁸ Swedish Higher Education Authority (UKÄ). Dostupné na internete: <https://english.uka.se/about-us.html>, [cit. 20.5.2019].

Veľká Británia – Anglicko

Veľká väčšina inštitúcií vyššieho vzdelávania (HEI) je klasifikovaných ako štátne inštitúcie. Sú to autonómne, nezávislé organizácie s vlastnou právnou subjektivitou a právomocami, akademickými i manažérskymi. Nie sú vo vlastníctve štátu, hoci sú vo väčšej či menšej miere závislé od štátneho financovania.¹⁹

Existuje aj niekoľko nezávislých súkromných inštitúcií, ktoré sa nazývajú „alternatívni poskytovatelia“, definovaní ako poskytovatelia vysokoškolského vzdelávania (HE), ktoré:

- nie je priamym prijímateľom opakovaného financovania z Úradu pre študentov (OfS, <https://www.officeforstudents.org.uk/>);
- nedostáva priame opakujúce sa verejné dotácie (napríklad od miestneho orgánu, Local authority, LA) alebo od tajomníka štátu (Secretary of State);
- nie je inštitúciou ďalšieho vzdelávania (Further Education College)

Týmito poskytovateľmi môžu byť ziskové alebo neziskové organizácie.²⁰

Väčšina alternatívnych poskytovateľov je tak či onak spojených s univerzitami, napríklad prostredníctvom franchiseových alebo validačných opatrení. Niektorí súkromní poskytovatelia majú vlastné právomoci udeľovať tituly (Degree Awarding Powers (DAP)). Poskytujú sa súkromným inštitúciám **na dobu šiestich rokov**. Kritériom pre ich obnovenie je, aby organizácia počas týchto šiestich rokov podliehala **Agentúre pre zabezpečenie kvality vyššieho vzdelávania** (QAA, <https://www.qaa.ac.uk/>); bola subjektom externého preskúmania zo strany QAA a nedostala v tomto čase od QAA neuspokojivý posudok. Ďalšie informácie v článku *Zabezpečenie kvality vo vysokoškolskom vzdelávaní* https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/quality-assurance-higher-education-77_en.

Zo súkromných poskytovateľov s právomocami udeľovať tituly má iba malý počet, vrátane University of Buckingham, University of Law (predtým College of Law) a Regent University v Londýne, právo používať titul univerzita²¹.

¹⁹ Vysvetlenie jednotlivých výrazov v danej oblasti – slovníček – pozri na:

https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/glossary-74_en

²⁰ Zároveň môžu spadať do jednej alebo viacerých z týchto kategórií: „dobiehajúci“ poskytovatelia; vysoké školy; všeobecné vysoké školy, ktoré slúžia pre vysokoškolákov a postgraduálnych študentov; malé špecializované vysoké školy; výhradne postgraduálne štúdium (Postgraduate); poskytovatelia zameraní na zahraničných študentov; poskytovatelia dištančného vzdelávania; zámorské kampusy.

²¹ Právo používať titul univerzita upravuje zákon. Organizácia, ktorá chce požiadať o udelenie súhlasu na používanie titulu, musí mať udelené právomoci na udelenie titulu. Okrem toho musí mať zvyčajne najmenej 1000 ekvivalentných vysokoškolských študentov na dennom štúdiu, z ktorých najmenej 750 je zapísaných na študijných odboroch.

Hoci súkromní poskytovatelia nedostávajú žiadne priame vládne finančné dotácie, študenti s bydliskom v Anglicku na určených študijných programoch môžu mať nárok na prístup k úverom na školské poplatky. Pozri tiež https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-funding-93_en#PrivateEducation.

V nadväznosti na prijatie zákona o vysokoškolskom vzdelávaní a výskume z roku 2017 vláda zjednodušila proces získania štatútu univerzity a právomoci udeľovania titulov pre vysoko kvalitných alternatívnych poskytovateľov.

<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2017/29/contents/enacted>

https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/organisation-private-education-93_en

Externá kontrola inštitúcií vysokoškolského vzdelávania

Podľa nového regulačného rámca²² sa do 1. augusta 2019 vyžaduje registrácia na Úrade pre študentov (OfS), a to pre všetkých nových a existujúcich poskytovateľov vyššieho vzdelávania, ktorí chcú mať prístup k verejnému financovaniu; prijímať zahraničných študentov; získať právomoc na udeľovanie titulu; alebo mať v názve univerzita či University College. Registrácia na OfS zahŕňa stretnutie poskytovateľov a potom pokračuje v plnení počiatočných a všeobecných priebežných podmienok.

Počiatočné a všeobecné priebežné podmienky

Agentúra pre zabezpečenie kvality vyššieho vzdelávania je orgán zodpovedný za vykonávanie hodnotenia kvality a noriem v mene OfS, vrátane ubezpečenia OfS, že poskytovatelia spĺňajú počiatočné a priebežné podmienky registrácie. Tieto podmienky spadajú do siedmich oblastí. Odlišujú sa v závislosti od toho, v ktorej kategórii sa poskytovateľ nachádza (či poplatky, ktoré môže účtovať svojim študentom, sú obmedzené alebo nie <[AccessandParticipationPlan](#)>).

1. Prístup a účasť študentov zo všetkých prostredí (plán prístupu a účasti).
2. Kvalita, spoľahlivé normy a pozitívne výsledky:
 - i. podmienka B1: poskytovateľ musí preložiť dobre navrhnuté študijné programy, ktoré prinesú vysokokvalitné akademické skúsenosti pre všetkých študentov a umožnia spoľahlivé vyhodnotenie výsledkov študenta;
 - ii. podmienka B2: poskytovateľ musí poskytnúť všetkým študentom, od ich prijatia až po ukončenie štúdia, podporu, ktorú potrebujú na úspešné absolvovanie vyššieho vzdelávania;
 - iii. podmienka B3: poskytovateľ musí umožniť všetkým svojim študentom úspešné výsledky, ktoré zamestnávateľia uznávajú a / alebo ktoré umožňujú ďalšie štúdium;

²² Office for Students. Dostupné na internete: <https://www.officeforstudents.org.uk/publications/securing-student-success-regulatory-framework-for-higher-education-in-england>, [cit. 20.5.2019].

- iv. podmienka B4: poskytovateľ musí zabezpečiť, aby kvalifikácie udelené študentom mali svoju hodnotu v čase kvalifikácie aj potom, v súlade s odvetvovo uznávanými normami;
 - v. podmienka B5: poskytovateľ musí poskytovať kurzy, ktoré spĺňajú akademické štandardy, ako sú opísané v Rámci pre kvalifikácie vyššieho vzdelávania (FHEQ) pre úroveň 4 alebo vyššie (pozri podnadpis *Rámce pre kvalifikácie vyššieho vzdelávania (FHEQ)*)
<
3. Ochrana záujmov všetkých študentov.
 4. Finančná udržateľnosť.
 5. Dobrá správa vecí verejných.
 6. Informácie pre študentov.
 7. Zodpovednosť za poplatky a financovanie.

Pri úvodnej registrácii v OfS sa od všetkých poskytovateľov (existujúcich a nových) vyžaduje, aby predložili QAA dokumentačné dôkazy týkajúce sa počiatočných a prebiehajúcich podmienok.

Okrem toho, QAA využíva kontrolu kvality a štandardov <<https://www.qaa.ac.uk/reviewing-higher-education/types-of-review/quality-and-standards-review>>, s cieľom zozbierať ďalšie dôkazy o tom, že noví poskytovatelia spĺňajú podmienky registrácie a kvality. Ide o kontrolné tímy zložené z externých expertov so skúsenosťami v oblasti vyššieho vzdelávania alebo regulácie, ktorí navštevujú poskytovateľa a zbierajú dôkazy s cieľom posúdiť, či a ako sa dosahujú výsledky vyjadrené kľúčovými postupmi kódexu kvality 2018. Počas návštevy hodnotiace tímy posúdia ďalšie dokumentačné dôkazy; stretávajú sa so zamestnancami a študentmi; pozorujú vyučovacie a vzdelávacie aktivity; hodnotia zdroje vzdelávania a potrebné zariadenia.

Pre existujúcich poskytovateľov, ktorí sa zaregistrujú v OfS po prvý raz, QAA používa dokumentačný dôkaz poskytovateľa o tom, že spĺňa kvalitu a štandardy, finančnú životaschopnosť a podmienky trvalej udržateľnosti spolu s dôkazmi zhromaždenými predtým prostredníctvom bývalej Rady pre financovanie vysokých škôl pre Anglicko (HEFCE), alebo ministerstvo školstva (DfE).

https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/quality-assurance-higher-education-77_en

ZÁVER

Komparatívna analýza vychádza zo zistených údajov zo 17 štátoch, a to vrátane Slovenska a dvoch štátov mimo EÚ (Island a Srbsko). Daná oblasť je pomerne široká a detailne legislatívne spracovaná. Pravidlá sú zväčša veľmi podrobné, obsahujú ich obvykle dva zákony ako najvyššie právne normy – zákon o vysokých školách a zákon o hodnotení kvality vysokých škôl (podobne ako je to v SR). Popri tom môžu pravidlá ešte podrobnejšie špecifikovať ďalšie právne normy – vládne nariadenia prípadne štatúty akreditačných komisií / agentúr.

V celom procese bolo v prvom rade potrebné odlíšiť (počiatočnú) inštitucionálnu akreditáciu, nasledovanú udelením alebo neudelením (štátneho) súhlasu na zriadenie vysokej školy, a ďalšie kroky hodnotenia kvality, re-akreditácie inštitúcie po určitom skúšobnom období, ako aj akreditáciu jednotlivých študijných odborov. Naším záujmom bolo predovšetkým zhodnotiť detaily o akreditácii inštitúcie a následnom súhlase na jej zriadenie.

V prvom rade sme zisťovali, ktorá inštitúcia v štáte môže udeľovať súhlas na zriadenie vysokej školy. Tento atribút do istej miery indikuje náročnosť procesu – čím vyššia inštitúcia v štáte súhlas udeľuje, tým je komplikovanejšie ho získať.

Tabuľka: Prehľad počtu štátov zo skúmaných 17 podľa toho, ktorá inštitúcia v nich udeľuje štátny súhlas so zriadením súkromnej vysokej školy

inštitúcia (dáva súhlas)	agentúra	minister(stvo)	vláda	parlament	iné
počet štátov	5	6	3	2	1

V **piatich štátoch** udeľuje súhlas akreditačná **agentúra**: Cyprus, Francúzsko, Nemecko, Rakúsko, Anglicko. Neznamená to však, že kritériá a pravidlá udeľovania by neboli podrobné a pomerne prísne, téma však nemusí byť predmetom rozhodovania na najvyššej štátnej úrovni.

Najčastejší prípad zo skúmaných štátov je, že konečný súhlas udeľuje **ministerstvo** školstva. Takáto situácia je charakteristická pre **šesť štátov**: Česká republika, Chorvátsko, Holandsko, Poľsko, Srbsko a Island, kde však môže túto právomoc minister delegovať na Školské riaditeľstvo ako administratívny orgán.

V **troch** krajinách dáva súhlas **vláda** – ide o Slovensko, Estónsko a Švédsko.

V **dvoch** štátoch dáva súhlas **parlament** – v Maďarsku a tiež v Španielsku. V Španielsku je súkromná univerzita uznaná zákonom prijatým buď v parlamente autonómnej oblasti, alebo v národnom parlamente (po súhlase so zriadením Rady vlády príslušnej autonómnej oblasti).

Ak súhlas udeľuje parlament, vláda alebo ministerstvo, rozhoduje zväčša po preskúmaní splnenia stanovených podmienok na zriadenie súkromnej vysokej školy zo strany domácej akreditačnej agentúry, ktorá v celom procese zohráva v každom štáte významnú rolu.

Špecifická situácia je v prípade **Fínska**, kde do oficiálneho systému patria univerzity a univerzity aplikovaných vied pôsobiace podľa zákona o vysokých školách, s nárokom na finančné dotácie od ministerstva školstva a s právom udeľovať fínske tituly. Pri existujúcej slobode podnikania môžu vzdelávacie služby voľne poskytovať a prevádzkovať domáce a zahraničné organizácie napríklad (musia mať napr. obchodné identifikačné číslo). Avšak takéto inštitúcie nemajú rovnaké postavenie ako univerzity uvedené v zákone o vysokých školách. Vzdelávanie je síce ekvivalentné vzdelávaniu poskytovanému fínskymi univerzitami, tieto inštitúcie ale nemôžu udeľovať fínske vysokoškolské tituly a nemajú ani nárok na financovanie od štátu. Fínske ministerstvo školstva ich neriadi ani nesleduje, ale ani neakredituje inštitúciu, vzdelanie či ich tituly.

Školy môže zväčša zriaďovať právnická (prípadne aj fyzická) osoba so sídlom na území daného štátu alebo členského štátu EÚ (alebo s hlavným miestom svojho podnikania v nich). Musí byť spôsobilá na právne úkony a splňať aj požiadavku na bezúhonnosť. Prísnejšie sú pravidlá pre zriaďovanie inštitúcií nesúcich v názve slovo univerzita, viacero štátov súkromné „univerzity“ ani nezakotvuje.

V procese akreditácie a získavania súhlasu na zriadenie sa skúma zabezpečenie personálnych podmienok (pedagogickí a vedeckí pracovníci, počet uzatvorených pracovných zmlúv), materiálne podmienky (priestory, vybavenie, zariadenie, IT možnosti), finančné podmienky (banková zábezpeka, dlhodobé finančné krytie inštitúcie). Niekde sa vyžaduje zmluva s „materskou“ už existujúcou vysokoškolskou inštitúciou, na ktorú je novovznikajúca akoby napojená a ktorá je garantom kontinuity vzdelávania (Chorvátsko). Legislatíva mnohých štátov stanovuje požiadavku na potrebný počet študijných programov, nevyhnutné je prekladať plán činnosti (dlhodobý zámer). U špecifických vysokých škôl sa vyžadujú niekde aj špecifické predpoklady a kvalifikácie (napr. pri štúdiu medicíny, farmácie, technických smerov). Obvykle sa vyžaduje existencia príslušných vnútroškolských predpisov, ktoré musia byť v súlade s národnou legislatívou (štatút, organizačný poriadok, študijný poriadok). V niektorých krajinách je stanovený aj potrebný počet zakladateľov/štatutárov inštitúcie (Francúzsko).

Z dostupných údajov môžeme konštatovať, že vo väčšine štátov existujú v zásade veľmi podobné (alebo dokonca rovnaké) kritériá na udelenie súhlasu pre novozriadené **súkromné** (neštátne) vysoké školy a pre **verejné** vysoké školy (úplne odlišný je spomínaný prípad Fínska, kde liberálne podmienky zriadenia limitujú postavenie súkromných vysokých škôl).

Zdroje

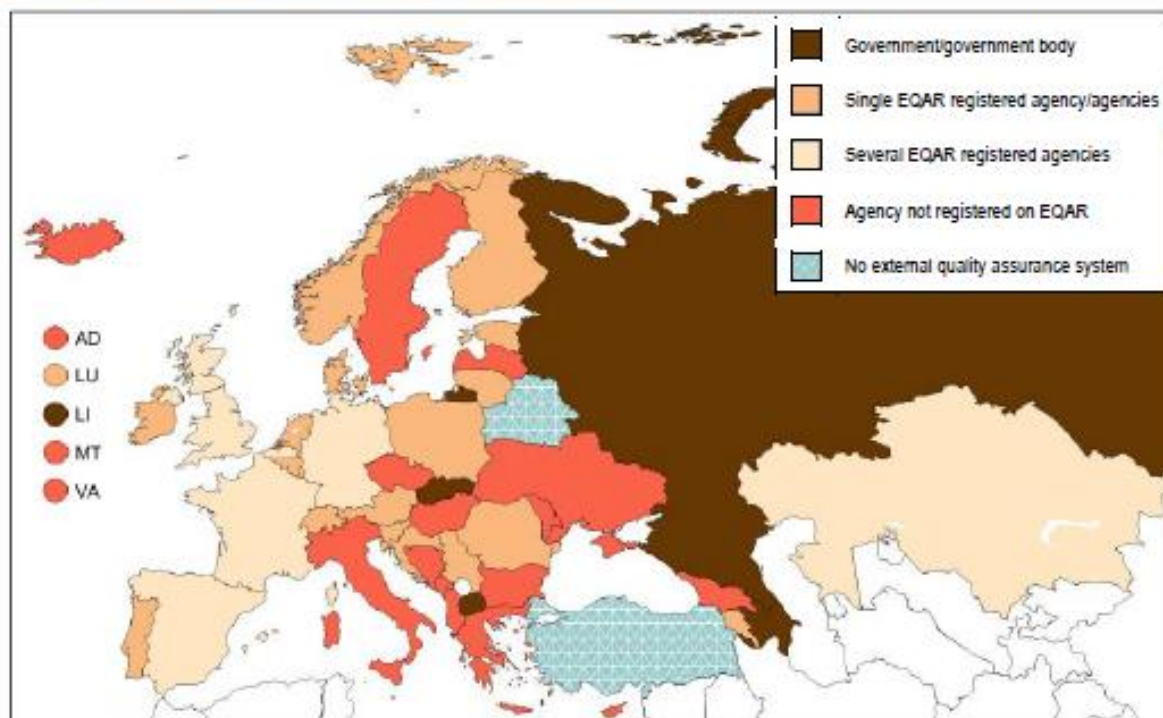
1. Eurydice – Národný vzdelávací systém. Dostupné na internete: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/national-description_en, [cit. 20.5.2019].
2. The European Consortium for Accreditation in higher education (ECA). Dostupné na internete: <http://ecahe.eu/home/about/>, [cit. 20.5.2019].
3. European Commission/EACEA/Eurydice, 2018. *The European Higher Education Area in 2018: Bologna Process Implementation Report (Chapter 4: Quality Assurance and Recognition)*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Dostupné na internete: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/sites/eurydice/files/bologna_internet_chapter_4_0.pdf, [cit. 20.5.2019].
4. Slovenská akademická asociácia pre medzinárodnú. Dostupné na internete: spoluprácu http://www.saaic.sk/main.php?prog=SAaic&str=saaic_o_nas.html, [cit. 20.5.2019].
5. The European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR). Dostupné na internete: <https://www.eqar.eu/about/introduction/>, [cit. 20.5.2019].
6. Citované webové sídla inštitúcií a elektronické dokumenty.

Príloha

Zodpovednosť za externé hodnotenie kvality 2016/2017

(Situácia v SR sa medzitým zmenila, keď vznikla zákonom z roku 2018 verejnoprávna Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo.)

Figure 4.2: Responsibility for external quality assurance, 2016/17

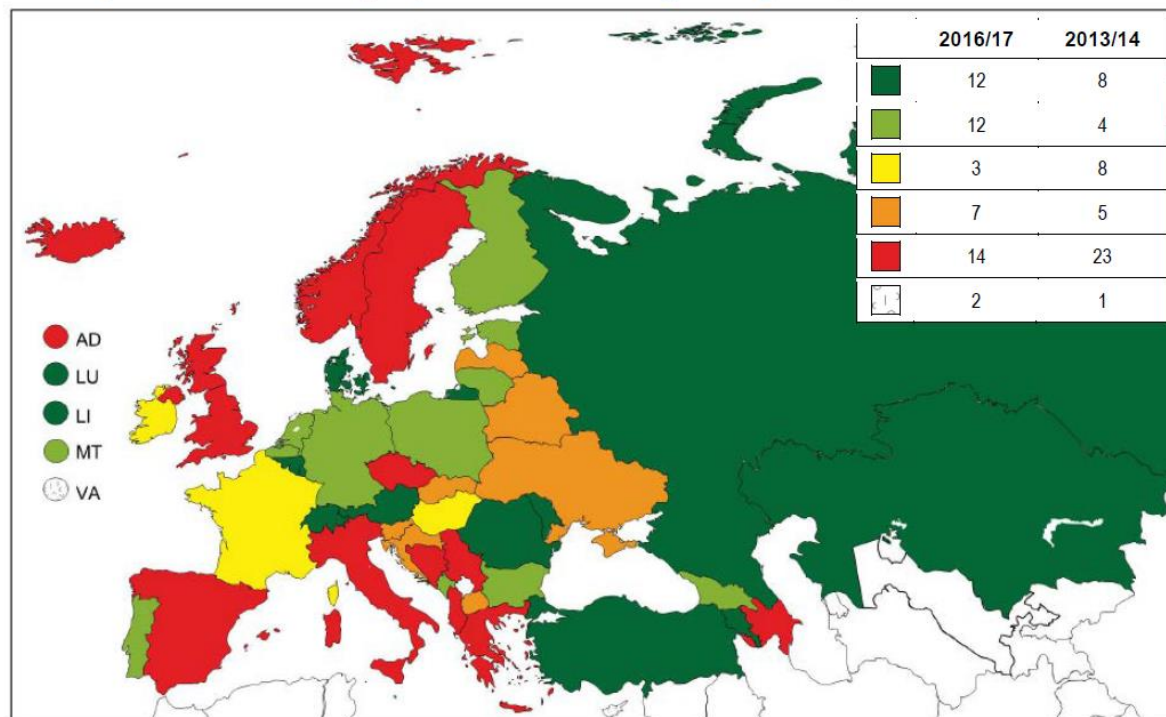
Source: BFUG data collection.

Zdroj: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/sites/eurydice/files/bologna_internet_chapter_4_0.pdf

Miera otvorenosti k cezhraničnému hodnoteniu kvality agentúr združených v EQAR* 2016/2017

Figure 4.11: Scorecard indicator n°7:

Level of openness to cross border quality assurance of EQAR registered agencies, 2016/17

Source: BFUG/EQAR data collection.

Scorecard categories

	All institutions and programmes can choose to be evaluated by a suitable QA agency from outside the country to fulfil their obligations for external QA, while complying with national requirements. EQAR registration always serves as a criterion for agencies to be allowed to carry out cross-border evaluation/accreditation/audit.
	All institutions and programmes can choose to be evaluated by a suitable QA agency from outside the country to fulfil their obligations for external QA, while complying with national requirements. EQAR registration does not always serve as a criterion for agencies to be allowed to carry out cross-border evaluation/accreditation/audit.
	In some cases, institutions and/or programmes can choose to be evaluated by a QA agency from outside the country to fulfil their obligations for external QA, while complying with national requirements. EQAR registration always serves as a criterion for agencies to be allowed to carry out cross-border evaluation/accreditation/audit.
	Discussions are on-going or plans have been made to establish a legal framework allowing EQAR-registered agencies to operate in the country.
	Institutions and programmes cannot be evaluated by QA agencies from outside the country to fulfil their obligations for external QA, and no plans are being discussed.
	Not available

Zdroj: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/sites/eurydice/files/bologna_internet_chapter_4_0.pdf

*EQAR – Európsky register zabezpečenia kvality pre vysokoškolské vzdelávanie (<https://www.eqar.eu/about/introduction/>)